

MY O NAS

GAZETA SZKOLNA ZSP W ZAWADZKIEM

Listopad 2024

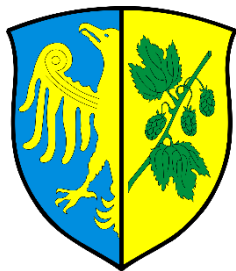

Redaktor naczelny: Mateusz Suda

Zastępca redaktora naczelnego: Wiktoria Kurpierz

Redaktorzy: Julia Danysz, Karolina Drzymała, Laura Dylong, Kinga Glogaza, Julia Kinel, Marlena Mańka, Amelia Nowak, Emilia Stefańska, Natalia Szyszka, Małgorzata Żędzianowska

Opiekun: Beata Gratzke

Drodzy czytelnicy!

Kiedy na początku września serwisy meteorologiczne ostrzegały przed nadchodzącymi bardzo dużymi opadami wielu ludzi podchodziło bardzo sceptycznie do tych informacji. „Skąd oni to mogą wiedzieć?” – to pytanie można było usłyszeć jak Polska długa i szeroka. A jednak... W połowie września Polskę nawiedziła powódź, ze skutkami której będziemy się jeszcze zmagać przez najbliższych kilka lat. Ten kataklizm spowodował, abyśmy na łamach gazety szkolnej poruszyli temat katastrof. Współczesna nauka daje wiele możliwości – począwszy od dokładnych i nowoczesnych przyrządów rejestrujących, przez doskonałe metody zbierania i porządkowania danych po modelowanie matematyczne, które precyzyjnie pozwala określić skalę i zasięg katastrof naturalnych. Nie jesteśmy tylko w stanie im zapobiec. Woda, wiatr, ogień, siły z wnętrza Ziemi to ogromne żywioły, wobec których złowiek jest często bezradny. Bezradność ogarnia również wielu ludzi w sytuacji konfliktów zbrojnych, które często są „zabawą” w rękach rządzących, a najbardziej dotyczą zwykłych obywateli. Czy możemy się przed takimi katastrofami zabezpieczyć? Jak możemy chronić się przed nimi? W jaki sposób wspomóc osoby dotknięte skutkami konfliktów? O tym właśnie (i wielu innych sprawach) przeczytacie w tym numerze gazety szkolnej. Zachęcamy do lektury!

Redakcja

Zawartość numeru:

Artykuły z życia szkoły:

- Pink October
- Monitory interaktywne już zamontowane
- Poznajemy zawody
- W sidłach uzależnienia
- Było strasznie... wesoło!
- 11 listopada – Święto Niepodległości

Temat numeru: Katastrofy

- Największe katastrofy w Polsce
- Sytuacja powodzi
- Zbiórki dla powodzi
- Wpływ powodzi na zdrowie psychiczne
- Największe katastrofy na świecie
- Jak uchronić się od katastrof naturalnych?
- Sposoby walki z żywiołami
- Ewakuacja ludności
- Udzielanie pierwszej pomocy
- Katastrofy przyrodnicze a styl życia ludzi
- Konflikt między Palestyną a Izraelem
- Największe konflikty zbrojne w historii

W tym numerze gościnnie swoje teksty zamieścili:

Agnieszka Miksa, Ewa Martinez, Dorota Nemś, Maciej Skrabania

Dziękujemy za współpracę!

Źródła zdjęć na okładce:

<https://wiadomości.onet.pl>

<https://rmf24.pl>

<https://wyborcza.pl>

Artykuły z życia szkoły

Pink October

Październik oznacza nie tylko kalendarzową jesień, lecz także miesiąc świadomości dotyczącej raka piersi – stąd często spotykana nazwa „Różowy Październik” lub „Pink October”. Jest on obchodzony na całym świecie od 1985 roku. W ramach Różowego Października organizowane są liczne akcje edukacyjne, takie jak seminaria, konferencje, warsztaty i wykłady.

15 października obchodzimy Europejski Dzień Walki z Rakiem Piersi. W naszej szkole Samorząd Uczniowski rozdawał uczennicom ulotki jak samej badać się i na co zwrócić uwagę np. biorąc codzienny prysznic. Niektóre dziewczęta zabrały też ulotki dla swoich mam i sióstr. Profilaktyka jest konieczna, warto świadomie podchodzić do swojego ciała i dbać o nie każdego dnia.

Dorota Nemś

Źródło: <https://sylveco.pl>

Monitory interaktywne już zamontowane

W dniach 17-18.10.2024r. w naszej szkole nastąpił montaż sześciu dotykowych monitorów interaktywnych zakupionych w ramach programu Aktywna Tablica. W ramach projektu otrzymaliśmy sześć monitorów firmy AVTEK o przekątnej ekranu 75". Zastąpią one wysłużony już sprzęt z projektu Opolska e-Szkoła i będą wykorzystywane głównie na zajęciach z j. angielskiego, geografii, j. polskiego, informatyki i przedmiotów zawodowych informatycznych, biologii oraz j. niemieckiego. Monitory

charakteryzują się świetnymi parametrami jasności i kontrastu co będzie miało ogromny wpływ na jakość prezentowanych materiałów w czasie zajęć lekcyjnych.

Maciej Skrabania

Poznajemy zawody

Najstarsi uczniowie naszej szkoły uczestniczyli 24 października w spotkaniu z funkcjonariuszami Zakładu Karnego nr 1 w Strzelcach Opolskich. Prelekcja dotyczyła bezpieczeństwa oraz pracy funkcjonariuszy Służby Więziennej. Można było zapoznać się z zasadami funkcjonowania Zakładu Karnego, ze specyfiką pracy funkcjonariuszy Służby Więziennej oraz z kryteriami przyjęć do pracy na stanowisko funkcjonariusza Służby Więziennej.

Nie zabrakło również części praktycznej, w której uczniowie mogli z bliska zobaczyć podstawowe wyposażenie i sprzęt wykorzystywany w codziennej pracy.

A we wtorek - 5 listopada w naszej szkole odbyło się spotkanie klas maturalnych z policjantami z Komendy Powiatowej w Strzelcach Opolskich oraz z Samodzielnego Pododdziału Prewencji Policji w Opolu.

Podczas spotkania policjanci rozmawiali z uczniami o procedurze związanej z naborem do

służby, o specyfice zawodu policjanta oraz przybliżyli uczniom możliwości rozwoju kariery zawodowej szeregach policji.

Dodajmy, że było to kolejne spotkanie z serii jakie zaplanowaliśmy w ramach doradztwa zawodowego.

Ewa Martinez

W sidłach uzależnienia

29.10.2024 w zawadzkańskim kinoteatrze mieliśmy możliwość obejrzenia spektaklu PSE Narodowego Teatru Edukacji pt. "My, dzieci z dworca ZOO". Spektakl powstał na bazie książki pod tym samym tytułem. I przedstawienie, i książka to przerażająca historia o uzależnieniu młodych ludzi od narkotyków. Niestety wielu z nich tę walkę przegrało. Po spektaklu wysłuchaliśmy prelekcji na temat możliwości uzyskania pomocy przez osoby uzależnione i poszukujące wsparcia.

(at)

Było strasznie... wesoło!

Z okazji Halloween (a może DZIADÓW?) Samorząd Uczniowski zorganizował konkurs na najlepsze przebranie związane z tym świętem. Ze wszystkich stron przybyły straszdyła, postacie z bajek i nie tylko, by rywalizować ze sobą. W jury zasiadli: Pani Katarzyna Leszczuk, Pani Agnieszka Miksa, Filip Jokieli i Julia Wieszołek.

Pierwsze miejsce przyznano, przebranemu za popularnego bohatera „Scary movie”, Tymkowi z 2TI, a drugie Oli i Wiktorii z 3 A, przebranym za butelki Coca Coli. Gratulujemy!

Agnieszka Miksa

11 listopada - Święto Niepodległości

Od samego rana, w tym szczególnym dla wszystkich Polek i Polaków dniu, uczennice ZSP w Zawadzkiem upamiętniały kolejną rocznicę odzyskania przez Rzeczpospolitą niepodległości biorąc udział w Gminnym konkursie " Niepodległa w poezji i piosence".

W kategorii POEZJA :

I miejsce uzyskała Natalia Skolik (3A),

II miejsce Emilia Stefańska (4 A).

W kategorii PIOSENKA :

1. miejsce otrzymała Paulina Kciuk,

a tuż za nią, na miejscu 2. znalazła się Wiktoria Kurpierz (obie z klasy 3 A).

Temat numeru: Katastrofy

Największe katastrofy w Polsce

Każdy z Was pewnie słyszał o różnych katastrofach czy to w Polsce – czy to na świecie. Zazwyczaj są one tragiczne w skutkach. Poniżej przedstawię wam kilka z nich, które miały miejsce w ostatnim czasie w Polsce.

- Powódź w 2010 roku, która objęła nie tylko Polskę ale i całą Europę Środkową. Trwała od maja do czerwca. Z powodu intensywnych opadów deszczu nastąpiło ponowne przekroczenie alarmowych stanów wód w dorzeczu górnej Wisły i Odry. Woda zalała takie miasta jak: Jasło, Sandomierz czy Tarnobrzeg. Straty materialne wg MSWiA wynosiły ponad 10 mld złotych. Podczas powodzi ucierpiało również mnóstwo zwierząt – śmierć poniosło aż 81 986 zwierząt. W naszym województwie na początku powodzi wystąpiły niewielkie podtopienia, jednak później było trochę gorzej m.in 20 maja został wstrzymany ruch na linii kolejowej Zawadzkie – Fosowskie

- 18 września 2009 roku w kopalni Wujek w Rudzie Śląskiej doszło do wybuchu metanu, w wyniku którego zginęło 20 górników, a raz 36 było rannych. Ówczesny prezydent - Lech Kaczyński - ogłosił dwudniową żałobę narodową, natomiast prezydent Rudy Śląskiej aż siedmiodniową.

- Na Śląsku w styczniu 2006 roku doszło do zawalenia się dachu hali Międzynarodowych Targów Katowickich w Chorzowie podczas wystawy gołębi pocztowych. Zginęło 65 osób, a ponad 170 zostało rannych. Była to największa katastrofa budowlana we współczesnych dziejach Polski.

- W 2019 roku w Koszalinie w escape -roomie pod nazwą ToNiePokój doszło do pożaru. W wyniku tego wydarzenia zginęło 5 osób, a jedna została ranna.

- Również w 2019 roku miała miejsce tragedia – w Szczyrku doszło do eksplozji gazu, która spowodowała zawalenie budynku. W wyniku zdarzenia zginęło 8 osób, w tym czworo dzieci.

Julia Danysz

Wszystkie nasze reprezentantki dostarczyły zgromadzonym na widowni niezapomnianych emocji i wielu wzruszeń!

Agnieszka Miksa

A w szkole święto Niepodległości uczciliśmy 14 listopada. Społeczność szkolna zebrała się w sali gimnastycznej, aby wysłuchać prelekcji o drogach Zawadzkiego do niepodległości i roli w tym procesie tak wybitnych postaci jak Juliusz Ligoń czy Józef Wajda. Apel przygotował Pan Arkadiusz Baron wraz z uczniami klasy 3A. To nietypowe spotkanie zakończyliśmy wspólnym odśpiewaniem hymnu narodowego.

(at)

Sytuacja powodzi

Od tragicznej w skutkach powodzi, która dotknęła mieszkańców południowo-zachodniej części Polski mijają prawie dwa miesiące. I choć w mediach temat ten nie jest już tak często omawiany nadal wymaga on naszej uwagi i troski.

Gdy minął strach o zdrowie i życie najbliższych, mieszkańcy terenów zalanych, stanęli przed kolejnym wielkim wyzwaniem, jakim jest usuwanie skutków bezlitosnego żywiołu. Brak prądu, wody, dachu nad głową. Zburzone przez żywioł budynki, przewracane samochody, wymyte drogi, zerwane mosty to obraz, który nie oddaje tragedii jakiej doświadczyli mieszkający na zalanych terenach ludzie. Większość z nich była zmuszona opuścić te tereny i znaleźć schronienie u rodzin i znajomych których domy powódź nie zniszczyła. Wielu znalazło też schronienie w szpitalach czy szkołach. Są też ludzie którzy oferują miejsce powodziom w własnym mieszkaniu.

Poziom wody już dawno opadł ale to dopiero początek problemów. Chociaż chętnych do pomocy jest wielu nie są oni w stanie pokryć w pełni zapotrzebowania na wolontariuszy. Rząd deklaruje wsparcie i pomoc dla każdego. Jednym z dających nadzieję działań jest podpisanie przez prezydenta Andrzeja Dudę tzw. specustawy powodziowej, zawierającej szereg instrumentów wsparcia dla powodzi. Ministerstwo Finansów poinformowało, że na realizację zadań związanych z przeciwdziałaniem i usuwaniem skutków klęsk żywiołowych obecnie zabezpieczyło środki w wysokości 2 mld złotych. Poszkodowani mogą również liczyć na odroczenie spłaty kredytu mieszkaniowego, gotówkowego, odroczenia płatności podatków VAT, PIT i CIT. „Dodatkowo rząd wprowadził zerową stawkę VAT na wszelkie darowizny towarów i usług przekazywanych na

rzecz osób poszkodowanych przez powódź. Oznacza to, że każdy, kto chce pomóc, może to zrobić bez ponoszenia dodatkowych kosztów. Ministerstwo uruchomiło także specjalną infolinię, gdzie można uzyskać wszelkie potrzebne informacje dotyczące dostępnego wsparcia. „Ministerstwo Finansów zapowiedziało, że w razie potrzeby budżet na pomoc będzie zwiększany, aby zapewnić odpowiednie wsparcie dla wszystkich poszkodowanych.” - podaje portal <https://www.bankier.pl/>

Sytuacja jest bardzo ciężka, a na powrót do normalności raczej nie ma co liczyć. Teraz chodzi o to aby zapewnić potrzebującym warunki do życia, w czym może pomóc każdy z nas. Wsparcie może przybrać różne formy – począwszy od zwykłej wpłaty, po bezpośredni udział w sprzątaniu zniszczonych miejsc. Razem możemy naprawdę wiele zdziałać.

Julia Kinel

Źródło:

<https://www.google.com/url?sa=i&url=https%3A%2F%2Fwww.gazetaprawna.pl%2Fwiadomosci%2Fkraj%2Fartykuly%2F9609086%2Cpowodz-2024-wody-polskie-szacuja-swoje-straty-na-miliardy-zlotych.html&psig=AOvVaw3qUEr19g2gio48SwbqhWYn&ust=1731345222360000&source=images&cd=vfe&opi=89978449&ved=0CBQQjRxqFwoTCNiki9yh0okDFQAAAAAdAAAAABAK>

Zbiórki dla powodzi

Wielu z nas na pewno dotknęła sytuacja powodzi. W całym kraju ruszyły setki zbiórek finansowych i rzeczowych. W akcje pomocy włączyły się największe organizacje, między innymi Polski Czerwony Krzyż, Caritas Polska, Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy, a także

Fundacja TVN. Tak owe zbiórki zaczęły również organizować szkoły, uczelnie, szpitale, gminy itp. Głównie zbierano artykuły takie jak: zapalniczki, świeczki, baterie, środki przeciwbólowe. Na liście zakupów znalazły się najbardziej potrzebne produkty: ryż, makaron, cukier, konserwy mięsne i rybne, herbata, kawa, mleko w proszku oraz wiele innych.

Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy oświadczyła, że przekazuje 40 milionów złotych do dyspozycji na najbardziej potrzebne zakupy. Na takie środki, które można od razu kupić i przekazać do wszystkich miejsc, które ich potrzebują. W pomoc dla powodzian włączyła się również Polska Akcja Humanitarna, która głównie zorganizowała zbiórkę finansową. Gdy decydujemy się na pomoc poprzez przelew musimy być pewni iż dana zbiórka jest prawdziwa by nie zostać oszukany. Na stronie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji zbiorki.gov.pl można zarejestrować swoją zbiórkę więc osoby chcące pomóc mogą z łatwością sprawdzić czy zbiórka jest zweryfikowana.

Wiktorija Kurpierz

Źródła:

Informacje : tvn24.pl

Zdjęcia : <https://bogatylnia.pl/wp-content/uploads/2024/09/pomoc-dla-powodzian.jpg>

<https://www.rmfm.com>

Wpływ powodzi na zdrowie psychiczne

Czym w ogóle jest PTSD? Zespół stresu pourazowego (PTSD) to zaburzenie psychiczne, które może zostać spowodowane przez traumatyczne wydarzenie. Często ludzie, którzy przeżyli traumatyczne wydarzenia, doświadczają nieprzyjemnych emocji, myśli i wspomnień. Dlaczego traumatyczne wydarzenia są tak

szokujące? Ponieważ nie potrafimy ich uzasadnić. Nie potrafimy ich dopasować do naszego obrazu świata. Traumatyczne wydarzenia często są odbierane jako „przypadkowe” lub nieposiadające konkretnej przyczyny. Nie pasują do naszej wizji na temat tego, jak świat powinien wyglądać, przez co zrozumienie ich znaczenia jest dla nas trudne. Traumatyczne doświadczenia pokazują nam również, że złe rzeczy mogą się także przytrafić nam oraz naszym bliskim w dowolnym momencie. Może to prowadzić do poczucia niepewności i zagrożenia, co – w zrozumiałym sposób – wywołuje strach.

Powódź, która niedawno miała miejsce może być przyczyną pojawienia się właśnie PTSD. Najważniejsze jest zapewnienie poczucia bezpieczeństwa, potrzebne jest wsparcie społeczne, czyli nasze ludzkie solidarnościowe zasoby. Jego znaczenie jest potwierdzone w badaniach naukowych – wsparcie społeczne jest jednym z najważniejszych czynników chroniących przed późniejszymi zaburzeniami. Ważne jest również sięgnąć po profesjonalną pomoc, ponieważ osoby, które zostały dotknięte ciężkimi wydarzeniami bardzo cierpią.

Marlena Mańka

Źródła:

Informacje:

- [https://www.rcpsych.ac.uk/mental-health/translations/polish/Zesp%C3%B3%C5%82-stresu-pourazowego-\(PTSD\)](https://www.rcpsych.ac.uk/mental-health/translations/polish/Zesp%C3%B3%C5%82-stresu-pourazowego-(PTSD))
- <https://oko.press/ptsd-depresja-powodz-jak-sobie-poradzic>

Zdjęcie:

<https://pixabay.com>

Największe katastrofy na świecie

Ogromne tragedie, które mogą mieć przeróżne przyczyny jak i skutki. Oprócz ofiar śmiertelnych i osób poszkodowanych niosą za sobą ogromne zniszczenia materialne, ekologiczne i inne. Przedstawiam wybrane typy katastrof i przykłady tych, które zebrały dotychczas największe żniwo.

Epidemie i pandemie

Czym się różnią? **Epidemia** to występowanie choroby zakaźnej w danym czasie, w zasięgu lokalnym (miasto, kraj). **Pandemia** to rozprzestrzenianie się choroby na wielu kontynentach w tym samym czasie, czyli o zasięgu światowym.

Pierwszą katastrofą, którą wybrałam jako przykład w tej kategorii jest **pandemia dżumy**, inaczej zwanej czarną śmiercią, która nawiedziła Europę w latach 1347 – 1352. Przyczyną była bakteria *Yersinia Pestis*, która wywołuje dżumę. Katastrofa ta zabiła jedną czwartą ludności Europy, czyli ponad 25 mln ludzi, a łącznie szacuje się, że zabiła około 150–200 milionów ludzi w Europie, Azji i Afryce. Śmiertelność była najwyższa w miastach, takich jak Florencja, Wenecja i Paryż, gdzie ponad połowa mieszkańców zmarła.

Drugim przykładem jest **COVID-19**, czyli dobrze nam znany koronawirus. Pandemia spowodowana przez zakażenia wirusem SARS-CoV-2 trwała od 2019 do 2023. W Polsce dane mówią o 120 tys. przypadkach śmiertelnych. Na świecie dane wskazują ponad 7 milionów.

Katastrofy naturalne

Powodowane są przez nieokiełznaną siłę natury. Należą od nich na przykład:

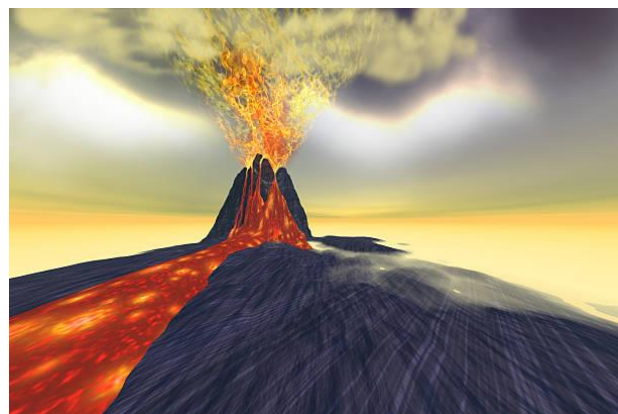
- **trzęsienia ziemi** wywoływane rozdzielaniem się i przesuwaniem płyt tektonicznych.

Trzęsienie ziemi w Shaanxi w Chinach zostało uznane za najtragiczniejsze trzęsienie ziemi w historii z powodu około 830 tysięcy ofiar.

- **wybuchy wulkanów** - również powodowane przez ruch płyt tektonicznych.

Przykładem jest wulkan Tambora w Indonezji, który w 1815 roku pochłonął wiele istnień. Szacuje się, że zabitych zostało od 71 tysięcy do nawet ponad 250 tysięcy ludzi na całym świecie.

- **tsunami** -wywoływane najczęściej przez trzęsienia ziemi, erupcje czy osunięcia ziemi. Ogromne fale mogą mieć wielki zasięg i powodować niewyobrażalne szkody. Woda porusza się z ogromną prędkością.

Tsunami na Oceanie Indyjskim zabiło około 280 000 osób. Fale miały do 30 metrów wysokości. Fale tsunami dotknęły wybrzeży wielu krajów, co przedstawia poniższa mapa:

Katastrofy przemysłowe

Spowodowane one są przez zakłady przemysłowe. Przyczyny mogą być różne, tak samo jak skutki.

Odpowiednim przykładem będzie tutaj **wybuch reaktora nr 4 elektrowni jądrowej w Czarnobylu**. Tragedia nastąpiła w nocy z 25 na 26 kwietnia 1986 roku. Konsekwencją było uwolnienie promieniotwórczych substancji na wielkim obszarze.

Źródła:

<https://mgr.farm/opinie/najwieksze-epidemie-w-historii-swiata/>

https://www.doz.pl/czytelnia/a15030-Pandemia_koronawirusa_czym_rozni_sie_od_epidemii

<https://www.gov.pl/web/koronawirus/wykaz-zarazen-koronawirusem-sars-cov-2>

https://en.wikipedia.org/wiki/COVID-19_pandemic_deaths

<https://pl.geologyscience.com/zagro%C5%BCenia-naturalne/trz%C4%99sienia-ziemi/10-najbardziej-%C5%9Bmierciono%C5%9Bnych-trz%C4%99sie%C5%84-ziemi-w-historii-Ziemi/>

https://pl.m.wikipedia.org/wiki/Plik:2004_Indian_Ocean_eathquake_-_affected_countries.png

<https://www.national-geographic.pl/historia/ii-wojna-swiatowa-najwazniejsze-informacje/>

Wojny

Najczęściej przyjmują formę konfliktów zbrojnych o różnych przyczynach (na przykład: politycznych, religijnych, walce o terytorium). Wojny to skomplikowany temat, wymagający wiele czasu do zrozumienia.

Najwięcej istnień pochłonęła II wojna światowa, w latach 1939-1945. Wojna toczyła się na wielu frontach (Europie, Afryce, Azji, Pacyfiku, Atlantyku). Liczbę ofiar szacuje się na około 85 mln osób.

Laura Dylong

Jak uchronić się od katastrof naturalnych?

Dzięki wczesnym ostrzeżeniom, ewakuacjom oraz systemom monitorowania zagrożeń można skutecznie ochronić życie i zdrowie ludzi. W krajach narażonych na trzęsienia ziemi, czy tsunami dobrze opracowane plany ewakuacyjne mogą ocalić tysiące istnień. Infrastruktura, taka jak budynki, drogi i mosty, jest narażona na zniszczenia podczas klęsk żywiołowych. Odpowiednio projektowane budynki, które spełniają wymogi bezpieczeństwa w regionach zagrożonych klęskami, mogą zminimalizować szkody i umożliwić szybsze odbudowanie się społeczności po katastrofie.

Powódzie

Spółeczności często inwestują w systemy kanalizacyjne, wały przeciwpowodziowe oraz systemy monitorowania poziomu wód. Warto także opracować plany ewakuacyjne i przygotować zestawy awaryjne.

Tymczasowe zabezpieczenie domu przed powodzią

Susze

W obszarach zagrożonych suszą wdrażane są programy oszczędzania wody oraz inwestycje w systemy nawadniania. Organizacje zajmujące się ochroną środowiska zachęcają również do stosowania technik agroleśnych, które poprawiają zdolność gleby do zatrzymywania wody. Należy odbetonowywać miasta oraz zwiększać wskaźnik retencji wód.

Pożary

W regionach o dużym ryzyku pożarów, jak Kalifornia czy Australia, stosuje się prewencyjne wypalanie terenów oraz inwestuje w systemy szybkiego reagowania. Mieszkańcy tych obszarów są edukowani na temat zasad bezpieczeństwa, takich jak regularne usuwanie suchej roślinności wokół domów. Najważniejsze, by uciekać w stronę przeciwną do frontu pożaru. Aby zwiększyć swoje

szanse, przy niewielkim pożarze należy przemieścić się tak, aby być w stosunku do pożaru od strony wiatru — czyli tak, aby przemieszczający się ogień oddalał się od nas. Gdy pożar jest wielki, a przejście na drugą stronę ognia jest niemożliwe — uciekaj w kierunku prostopadłym do kierunku wiatru. Jeśli wokół jest już dużo dymu, to najlepiej trzymać dość blisko ziemi i zasłaniać twarz jakimś materiałem — np. chusteczką.

Wybuch wulkanu

Gdy zaskoczy nas pobliska erupcja wulkanu, to należy przyłożyć wilgotne szmatki na nos i usta, by zapobiec wdychaniu śmiertelnego pyłu wulkanicznego. Należy znaleźć schronienie, najszybciej, jak tylko to możliwe, i uszczelnić wszystkie wejścia, kominy i przewody wentylacyjne. Dobrze jest umieścić także mokre ręczniki pod drzwiami.

Tsunami

Przy wystąpieniu tsunami, jeśli mamy wystarczająco czasu, należy przemieścić się w najwyższe możliwe miejsce. Teraz rejony zagrożone dysponują nowoczesną technologią, która odpowiednio wcześniej ma powiadamiać o potencjalnym zagrożeniu.

Trzęsienia ziemi

Obszary narażone na trzęsienia ziemi inwestują w budynki odporne na wstrząsy oraz organizują regularne ćwiczenia ewakuacyjne. Ważna jest edukacja mieszkańców na temat właściwego postępowania w przypadku trzęsienia ziemi, takiego jak schowanie się pod stołem lub innym solidnym meblem.

Japonia opracowuje specjalną technologię, która umożliwi wznoszenie się domów ponad ziemię w celu ochrony przed trzęsieniami ziemi

Huragany i tornada

By zminimalizować ryzyko ucierpienia na skutek huraganu, najlepiej schować się w bezpiecznym miejscu jak piwnica czy podziemny schron. Jeśli nie ma takiej możliwości, to należy znaleźć inne pomieszczenie, w którym nie ma okien. Równie ważne jest, aby wyłączyć całą elektrykę, zanim burza nadejdzie. Wiatr jest na tyle nieprzewidywalny, że nie należy opuszczać schronu, dopóki nie dostanie się takiego polecenia.

Ubezpieczenia na skutki niepowstrzymanych żywiołów

Wyższy odsetek ubezpieczonych to nie tylko zabezpieczenie przed ewentualnymi niespodziewanymi zdarzeniami dla samych ubezpieczonych, ale także dla warto wskazać, że ubezpieczenia wpływają też na przyspieszenie odbudowy gospodarki czy ograniczenie okresu obniżonej produkcji.

Zapobieganie katastrofom naturalnym wymaga kompleksowego podejścia, które obejmuje monitorowanie, edukację, zrównoważony rozwój, regulacje prawne i współpracę międzynarodową. Choć nie możemy uniknąć wszystkich zagrożeń, to poprzez odpowiednie działania możemy znacząco zredukować ich skutki i zwiększyć bezpieczeństwo ludzi i środowiska. Kluczowe jest, aby społeczeństwo, władze i organizacje międzynarodowe współdziałały na rzecz budowy bardziej odpornej i zrównoważonego świata.

Natalia Szyszka

Źródła:

<https://raportcsr.pl/jak-przygotowac-sie-na-rosnace-ryzyko-wystapienia-katastrof-naturalnych/>

<https://irme.pl/swiatowy-dzien-zmniejszania-skutkow-klesk-zywiolowych/>

<https://podroze.onet.pl/porady/te-rady-moga-uratowac-ci-zycie-podczas-naturalnej-katastrofy/9ztrlym>

Sposoby walki z żywiołami

Żywioły od wieków stanowią jedno z najpoważniejszych zagrożeń dla ludzkości. Potrafią zniszczyć dorobek życia w zaledwie kilka chwil. Współczesne społeczeństwo, mimo postępu technologicznego, wciąż zmaga się z katastrofami naturalnymi, takimi jak powodzie, huragany, pożary czy trzęsienia ziemi. W obliczu rosnących

zmian klimatycznych i ich wpływu na wzrost intensywności tych zjawisk, konieczne staje się wdrażanie skutecznych strategii walki z żywiołami.

Sposoby walki z żywiołem ognia

- Bariera ochronna – tworzenie pasów przeciwpożarowych, które ograniczają rozprzestrzenianie się ognia.
- Samoloty i helikoptery gaśnicze – zrzut wody lub środków gaśniczych z powietrza.
- Piana gaśnicza i chemikalia – odcinają dostęp tlenu i tłumią ogień.
- Kontrolowane wypalanie – celowe wypalanie obszarów wokół pożaru, by go zatrzymać.
- Technologie – drony, maszyny terenowe, zdjęcia satelitarne do monitorowania i strategii.
- Ewakuacja i koordynacja służb – zabezpieczenie ludzi i ich mienia oraz działania ratunkowe.

Sposoby walki z żywiołem wody

- Budowanie wałów i tam – ochrona terenów przed zalaniem.
- Pompy wodne – usuwanie nadmiaru wody z zalanych obszarów.

- Kanały i zbiorniki retencyjne – przekierowanie nadmiaru wody i magazynowanie jej.
- Ewakuacja i zabezpieczenie budynków – ochrona ludzi i ich mienia przed powodzią.
- Prognozowanie i systemy ostrzegawcze – wczesne ostrzeżenie i szybka reakcja na zagrożenie.

Sposoby walki z żywiołem powietrza:

- Wiatrochrony – drzewa lub bariery, które osłabiają siłę wiatru.
- Wzmocnienie budynków – trwałe materiały i mocniejsze konstrukcje.
- Systemy ostrzegawcze – wczesne prognozy i alerty pogodowe.
- Ewakuacja – szybkie opuszczenie zagrożonych terenów.
- Zabezpieczenie mienia – schowanie luźnych przedmiotów na zewnątrz.

Sposoby walki z żywiołem ziemi (osuwiska, trzęsienia ziemi):

- Stabilizacja terenu – budowa murów oporowych i wzmocnianie zboczy.
- Odprowadzanie wody – drenaż, by zapobiegać osuwiskom.

- Wzmocnienie budynków – odporne konstrukcje, zwłaszcza w strefach sejsmicznych.
- Systemy ostrzegawcze – czujniki ruchu gruntu i wczesne ostrzeżenie.
- Ewakuacja i edukacja – plany awaryjne i szkolenia dla mieszkańców.

Emilia Stefańska

Źródła:

<https://margiz.pl/zywiol-powietrze/>

<https://polskieradio24.pl/artykul/2238137,tajfuny-trzesienia-ziemi-pozary-erupcje-wulkanow-kataklizmy-w-2018-roku>

<https://gostynska.pl/wiadomosci/zagrozenie-powodziowe-w-powiecie-gostynskim-straz-pozarna-monitoruje-cieki-wodne/B9UZPJaoPnXN0Xvn7DnF>

<https://cyfrowa.rp.pl/technologie/art17907021-amerykanie-znalezli-sposob-na-katastrofalne-pozary>

<https://zasobyip2.ore.edu.pl/uploads/publications/34bb7972a8fb4a6cf1360d72f813c81c>

<https://czkw.kielce.uw.gov.pl/czk/wydzial-bezpieczenstwa/opracowania-i-opinie/6421,Zwalczanie-klesk-zywiolowych-przeciwdzialanie-katastrofom-Bezsilnosc-przed-deszcz.html>

file:///C:/Users/Lenovo/Downloads/Jak_postepowac_w_sytuacjach_zagrozen.pdf

Ewakuacja ludności

Ewakuacja ludności to proces, który polega na przeniesieniu ludzi z obszaru zagrożonego do miejsca bezpiecznego. Celem ewakuacji jest ochrona życia i zdrowia mieszkańców w sytuacjach kryzysowych, takich jak katastrofy naturalne (np. powódzie, trzęsienia ziemi), zagrożenia technologiczne (np. awarie przemysłowe) czy konflikty zbrojne. By skutecznie ewakuować ludność, należy :

1. Zidentyfikować zagrożenie, które wymaga ewakuacji oraz określić obszar, który należy opuścić.
2. Stworzyć plan ewakuacji, który weźmie pod uwagę drogi ewakuacyjne, miejsce zbiórki oraz środki transportu.
3. Jak najszybciej poinformować innych o konieczności opuszczenia danego obiektu

lub miasta poprzez media społecznościowe, komunikaty radiowe lub telewizyjne czy ogłoszenia.

4. Ustalić dobrze oznaczone i znane wszystkim miejsce zbiórki w którym ludzie będą zbierać się przed ewakuacją.
5. Zorganizować transport, najlepiej taki który pomieści jak najwięcej ludzi (np. autobus), by sprawnie dotrzeć do bezpiecznego miejsca.
6. Zapewnić pomoc medyczną i psychologiczną dla osób, które ją potrzebują.
7. Koordynować sytuację, by zagwarantować bezpieczeństwo ludzi i zorganizować powrót gdy sytuacja się polepszy.

Źródło: <https://www.firetech.waw.pl>

Skuteczna ewakuacja jest podstawą do zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańców w trudnych sytuacjach. Regularne ćwiczenia, znajomość dróg ewakuacyjnych oraz szybkie komunikowanie innych o zagrożeniu dobrze wpłynę na sprawną ewakuację.

Kinga Glogaza

Udzielanie pierwszej pomocy

Każdy z nas jest zobowiązany do udzielania pierwszej pomocy osobie poszkodowanej w chwili zagrożenia życia. Oznacza to, że każdy powinien chociaż wiedzieć, co powinien w takiej sytuacji zrobić.

Najważniejsze to pamiętać o zasadach udzielania pierwszej pomocy. Są one następujące:

- Oceń bezpieczeństwo miejsca, jeżeli uszkodzony znajduje się w niebezpiecznej sytuacji dzwonić od razu na numer alarmowy.
- Oceń stan uszkodzonego. Spróbuj się dowiedzieć co się stało, jeśli uszkodzony nie odpowiada i nie ma z nim kontaktu ułóż go w pozycji bezpiecznej.
- Udrożnij drogi oddechowe, jedna ręką na czoło druga na brodę i odchyl głowę.
- Oceń oddech, sprawdź czy uszkodzony oddycha. Jeżeli nie, ułóż go w pozycji bezpiecznej
- Zadzwoń po pomoc

Pamiętaj - jeśli nie wiesz co zrobić w danej sytuacji dzwonić od razu po pomoc. Nie zwlekaj! Każda sekunda się liczy a operatorzy zawsze ci pomogą i pokierują tym co powinieneś zrobić.

Często w chwili presji da się zapomnieć ważnych rzeczy. Jedną z ważniejszych rzeczy, o której trzeba pamiętać przy pierwszej pomocy to pozycja bezpieczna. Jak ona wygląda?

Warto też pamiętać numery alarmowe:

999 - pogotowie ratunkowe

998 - straż pożarna

997 - policja

112 - numer alarmowy

Małgorzata Żędzianowska

Źródła:

<https://pacjent.gov.pl/aktualnosc/zawsze-udzielaj-pierwszej-pomocy-zasady>

<https://legionhdk.pl/pierwsza-pomoc/zasady-pierwszej-pomocy/pozycja-boczna-ustalona>

Katastrofy przyrodnicze a styl życia ludzi

Katastrofy przyrodnicze, takie jak trzęsienia ziemi, powodzie, huragany, pożary lasów czy susze, mają ogromny wpływ na życie ludzi. Skala zniszczeń, które te wydarzenia niosą oraz ich długofalowe konsekwencje powodują, że zmienia się codzienna rutyna, sposób myślenia o przyszłości i często także styl życia. Oprócz oczywistych skutków w postaci zniszczeń materialnych, katastrofy przyrodnicze zmieniają także naszą mentalność i podejście do środowiska, co może prowadzić do podejmowania bardziej zrównoważonych decyzji życiowych.

Bezpośrednie skutki katastrof przyrodniczych

Pierwszym, najbardziej bezpośrednim wpływem katastrof przyrodniczych na styl życia ludzi są zniszczenia materialne. W wyniku takich wydarzeń jak trzęsienia ziemi, powodzie czy huragany, ludzie tracą domy, infrastrukturę, a także dostęp do podstawowych usług, takich jak prąd, woda czy opieka zdrowotna. W takich warunkach zmuszeni są do zmiany swoich codziennych nawyków i trybu życia. Często wiąże się to z koniecznością ucieczki do miejsc schronienia, tymczasowego zamieszkania z rodziną lub w obozach dla uchodźców, a także z koniecznością odbudowy swoich domów i życia od podstaw. Po takim wydarzeniu niektórzy ludzie zmieniają miejsce zamieszkania, decydując się na przeprowadzkę do obszarów mniej narażonych na katastrofy, co może wiązać się z całkowitą zmianą stylu życia, np. zmiana pracy, przystosowanie się do nowego środowiska, nawyków i kultury. Inni, mimo zniszczeń, decydują się na odbudowę swoich domów w rejonach dotkniętych klęską, co może wiązać się z większym zaangażowaniem w odbudowę lokalnej społeczności.

Zmiany w świadomości ekologicznej

Katastrofy przyrodnicze, zwłaszcza te związane z ekstremalnymi zjawiskami pogodowymi (np. powodzie, huragany, pożary lasów), coraz częściej skłaniają ludzi do refleksji na temat stanu środowiska naturalnego i wpływu działalności człowieka na naszą planetę. Zniszczenia, jakie pociągają za sobą te wydarzenia, skłaniają niektórych do wprowadzenia zmian w swoim stylu życia. Zaczynają oni bardziej dbać o ekologię, np. poprzez oszczędzanie energii, ograniczenie odpadów czy przejście na bardziej zrównoważony tryb życia. Wzrost świadomości ekologicznej staje się szczególnie widoczny po katastrofach związanych z pożarami lasów, gdzie ludzie zaczynają dostrzegać konieczność ochrony przyrody, co może skutkować np. podejmowaniem działań na rzecz zalesiania lub angażowaniem się w organizacje zajmujące się ochroną środowiska.

Z kolei w miastach dotkniętych powodziami lub huraganami władze lokalne często wprowadzają zmiany w planowaniu urbanistycznym, zwiększając odporność miasta na przyszłe katastrofy - na przykład przez budowanie bardziej odpornych na katastrofę budynków, prowadzenie systemów ochrony przed powodziami, czy tworzenie zielonych przestrzeni, które mają ograniczać skutki zmian klimatycznych.

Takie zmiany wpływają na codziennie życie mieszkańców zmieniają sposób, w jaki korzystają oni z przestrzeni miejskiej.

Spoleczna odpowiedź na katastrofy

Katastrofy przyrodnicze mają również wpływ na społeczność. Po wielkich tragediach, takich jak trzęsienie ziemi na Haiti czy tsunami w Azji południowo - wschodniej widoczna jest ogromna solidarność międzyludzka. Ludzie zaczynają angażować się w pomoc zarówno finansową, jak i materialną. W wyniku tych wydarzeń powstają organizacje charytatywne, a także wzrasta świadomość konieczności udzielania pomocy w kryzysowych sytuacjach. Często zmienia się również postrzeganie wartości takich jak zdrowie czy bezpieczeństwo. Po dużych katastrofach ludzie zaczynają bardziej doceniać to, co mają i stają się bardziej otwarci na pomoc innym.

Z drugiej strony katastrofy przyrodnicze często prowadzą do zmian w polityce i gospodarce. Ludzie są zmuszeni do wdrożenia nowych strategii ochrony przed przyszłymi katastrofami, a także do inwestowania w infrastrukturę i technologie pozwalające na lepsze przygotowanie się do takich zdarzeń. Zmiany te wpływają na sposób, w jaki społeczeństwa funkcjonują, a także na sposób, w jaki ludzie postrzegają rolę państwa w zapewnianiu ich bezpieczeństwa.

Amelia Nowak

Źródła:

<https://tvn24.pl/tvnmeteo/najnowsze/ciemna-strona-natury-czyli-kataklizmy-w-2014-roku-ls4894373>

<https://maxelektro.pl/poradniki/jak-dbac-o-srodowisko-12-sposobow-jak-dbac-o-ziemie,9915>

<https://tvn24.pl/tvnmeteo/najnowsze/ciemna-strona-natury-czyli-kataklizmy-w-2014-roku-ls4894373>

Konflikt między Palestyną a Izraelem

Konflikt między Palestyną a Izraelem trwa od połowy XX w. Powstanie pod koniec XIX w. zainicjowało liczne migracje ludności żydowskiej do Palestyny, która była wtedy częścią Imperium Osmańskiego. W 1917 powstała tzw. Deklaracja Balfoura, czyli deklaracja brytyjskiego ministra spraw zagranicznych Artura Baufloura w sprawie utworzenia w Palestynie żydowskiej siedziby

narodowej. W okresie międzywojennym Palestyna stanowiła brytyjski mandat, nasiliła się migracja Żydów do Erec Jisra'el, a w latach 1936–1939 trwało arabskie powstanie przeciw władzy Brytyjczyków i żydowskiej migracji. II wojna światowa i trwający Holokaust ludności żydowskiej spowodowały dalszą falę migracji, pomimo sprzeciwu władz brytyjskich.

W 1941 Zgromadzenie Ogólne ONZ uchwaliło rezolucję nr 181, której celem był podział Mandatu Palestyny na państwa żydowskie i arabskie. Jej wprowadzeniem miała się zająć Komisja Narodów Zjednoczonych ds. Palestyny. Rezolucja została odrzucona przez stronę arabską, co doprowadziło do wojny domowej w Mandacie Palestyny. 14 maja 1948 podpisano deklarację niepodległości Izraela w wyniku czego proklamowano państwo Izrael. Już następnego dnia wybuchła I wojna izraelsko - arabska - pomiędzy Izraelem a koalicją wspierających Palestyńczyków krajów arabskich jak Syria, Egipt, Transjordan, Sudan, Irak, Liban, Arabia Saudyjska czy Jemen. Wojna zakończyła się wygraną Izraela.

Od tamtej pory wybuchły kolejne wojny arabsko-izraelskie. Obie strony zaczęły dokonywać ataków terrorystycznych. W latach 1982–1985 trwała wojna libańska, której jednym z celów było rozbicie sił palestyńskich operujących na terenie

Libanu i prowadzących stamtąd ataki na Izrael. W 1987 na terenach Zachodniego Brzegu i Strefy Gazy wybuchło powstanie przeciwko Izraelczykom zwane „wojną kamieni”, w którym aktywną rolę odegrały nowe palestyńskie organizacje zbrojne – Hamas oraz Islamski Dżihad. W 1993 na mocy porozumienia z Oslo doszło do wzajemnego uznania się przez Izrael i Organizację Wyzwolenia Palestyny, co stało się podstawą powstania Autonomii Palestyńskiej.

We wrześniu 2000 roku, po nieskutecznych negocjacjach pokojowych w Camp David rozpoczęła się druga intifada, zwana też intifadą Al-Aksa. Podczas operacji „Dni pokuty”, mającej miejsce od 29 września do 16 października 2004 r., zginęło około 130 Palestyńczyków. W 2005 roku premier Izraela, Ariel Szaron, zarządził usunięcie izraelskich osadników i żołnierzy ze Strefy Gazy.

W 2006 r. Hamas zdobył 44% głosów w palestyńskich wyborach parlamentarnych. Izrael odpowiedział, że rozpocznie sankcje ekonomiczne, chyba że Hamas zgodzi się zaakceptować wcześniejsze porozumienia izraelsko-palestyńskie, wyrzec się przemocy i uznać prawo do istnienia Izraela, co Hamas odrzucił. Po tym, jak wewnętrzny konflikt polityczny między Fatahem i Hamasem przerodził się w bitwę o Gazę (2007 r.), Hamas przejął pełną kontrolę nad tym regionem. W 2007 r. Izrael nałożył blokadę morską na Strefę Gazy. Napięcia między Izraelem a Hamasem eskalowały aż do końca 2008 roku, kiedy to Izrael rozpoczął operację „Płynny ołów” w Strefie Gazy.

W 2014 r. doszło do kolejnej wojny między Izraelem a Strefą Gazy, w wyniku której zginęło ponad 70 Izraelczyków i ponad 2000 Palestyńczyków.

W październiku 2023 wybuchł kolejny konflikt (wojna Izraela z Hamasem) związany z ostrzałem raketowym terytorium Izraela, ze strefy Gazy.

Karolina Drzymała

Źródła:

- [https://pl.wikipedia.org/wiki/Konflikt_izraelsko-palesty%C5%84ski#/media/Plik:West_Bank_&_Gaza_Map_2007_\(Settlements\).png](https://pl.wikipedia.org/wiki/Konflikt_izraelsko-palesty%C5%84ski#/media/Plik:West_Bank_&_Gaza_Map_2007_(Settlements).png)
- https://pl.wikipedia.org/wiki/Konflikt_izraelsko-palesty%C5%84ski#/media/Plik:1947-UN-Partition-Plan-1949-Armistice-Comparison.svg
- https://pl.wikipedia.org/wiki/Konflikt_izraelsko-palesty%C5%84ski
- <https://opoka.org.pl/biblioteka/I/IH/gn200819-izrael.html>

Największe konflikty zbrojne w historii

Konflikt zbrojny – jest to rodzaj przemocy zbrojnej polegającej na dążeniu do osiągnięcia celów państwa przez wzajemne działania zbrojne przy użyciu sił zbrojnych lub zorganizowanych i uzbrojonych grup.

Największe konflikty w historii:

- I wojna światowa (1914-1918)

przyczyny:

- wyścig zbrojeń
- nacjonalizm i imperializm
- zawiązywanie się systemów sojuszy: trójprzymierze (Niemcy, Austro-Węgry, Włochy - do 1915 roku), trójporozumienie (Francja, Wielka Brytania, Rosja)
- zamach w Sarajewie – śmierć arcyksięcia Franciszka Ferdynanda (28 czerwca 1914)

strony konfliktu:

- Państwa Centralne (np.: Niemcy, Austro-Węgry, Bułgaria)
- Alianci (np.: Francja, Wielka Brytania, USA, Włochy – od 1915 roku, Serbia)

wynik wojny:

porażka Państw Centralnych, zwycięstwo ententy

skutki:

- ogromne straty ludzkie i materialne
- upadek wielkich imperiów np. niemieckiego
- rewolucje i zmiany społeczne np. rewolucja październikowa w Rosji w 1917 roku, która doprowadziła do powstania pierwszego państwa komunistycznego – ZSRS
- traktat wersalski (1919)

- II wojna światowa (1939-1945)

przyczyny:

- surowe warunki traktatu wersalskiego
- powstanie nazizmu i faszystów
- kryzys gospodarczy w latach 30. XX wieku
- pakt Ribbentrop – Mołotow – pakt o nieagresji między ZSRS a Niemcami
- atak Niemiec na Polskę (1 września 1939)

strony konfliktu:

- państwa Osi (Włochy, Niemcy, Japonia)
- alianci (np. Wielka Brytania, ZSRS, USA, Polska – rząd na uchodźstwie)

wynik wojny:

klęska państw Osi, kapitulacja Niemiec (8 maja 1945)

skutki:

- straty ludzkie i materialne
- podział świata na 2 strefy wpływów: ZSRS i USA
- powstanie ONZ

- plan pomocy dla Europy Zachodniej – plan Marshalla

- podział Niemiec na 4 strefy wpływów: amerykańską, brytyjską, francuską i rosyjską

- wojny napoleońskie (1803-1815)

przyczyny:

- rewolucja francuska i obalenie monarchii absolutnej we Francji
- dążenie do rozszerzenia wpływów Francji – Napoleon Bonaparte
- dążenia do obalenia absolutyzmu i feudalizmu

strony:

- Francja i jej sojusznicy
- przeciwnicy Francji (np. Wielka Brytania, Rosja, Austria, Prusy)

wynik wojny:

klęska Napoleona pod Waterloo w 1815 roku – kapitulacja, abdykacja i zesłanie na Wyspę Św. Heleny

skutki:

- straty ludzkie i materialne
 - zwołanie Kongresu Wiedeńskiego
 - rozprzestrzenianie się idei rewolucji francuskiej
- Inne konflikty zbrojne w historii:

- wojny grecko-perskie (V wiek p.n.e.)
- bitwy pod Maratonem, Termopilami, Salaminą i Platejami
- wojna trzydziestoletnia (1618-1648)
- wojna secesyjna (1861-1865)
- konflikt polsko-krzyżacki
- wojna między Ukrainą a Rosją

Mateusz Suda

Źródła:

https://pl.wikipedia.org/wiki/Konflikt_zbrojny

https://pl.wikipedia.org/wiki/I_wojna_%C5%9Bwiatowa#Skutki_wojny

https://pl.wikipedia.org/wiki/II_wojna_%C5%9Bwiatowa

<https://www.worldhistory.org/trans/pl/2-2409/przyczyny-ii-wojny-swiatowej/>

https://pl.wikipedia.org/wiki/Wojny_napoleo%C5%84skie

Źródło: <https://pixabay.com>